

تازه‌های کتاب

عنوان: برنامه‌ریزی آموزشی

تألیف: دکتر بهرام محسن پور

ناشر: انتشارات مدرسه

چاپ: دوم

تاریخ انتشار: بهار ۱۳۷۷

این کتاب در قالب یک مقدمه و هفت فصل تدوین شده است. فصل اول این کتاب با عنوان «توسعه و ارتباط آن با آموزش و پرورش» به موضوعاتی از قبیل برنامه‌ریزی برای توسعه، شاخص‌های توسعه، نقش آموزش و پرورش در توسعه اقتصادی، رابطه بین آموزش کشاورزان و عملکرد اقتصادی آنها، برنامه‌ریزی آموزشی و ارتباط آن با برنامه‌ریزی توسعه پرداخته است.

در فصل دوم تحت عنوان «تاریخچه برنامه‌ریزی آموزشی» مؤلف پیشینه برنامه‌ریزی آموزشی، تاریخچه برنامه‌ریزی آموزشی در اتحاد جماهیر شوروی سابق، اروپای غربی و کشورهای در حال توسعه، نقش یونسکو و دیگر سازمانهای بین‌المللی در گسترش برنامه‌ریزی آموزشی و تاریخچه برنامه‌ریزی آموزشی در ایران را بررسی کرده است.

فصل سوم عنوان «تهیه و تدوین برنامه توسعه آموزش» دارد که موضوعاتی از قبیل فعالیتهای پیش از تدوین برنامه، فعالیتهای تدوین برنامه، انتخاب اهداف، انتخاب خط مشی‌ها، تعیین اولویتهای، تهیه برنامه عمل، تصویب برنامه، اجزاء، نظارت و ارزیابی و تصحیح برنامه را مورد بحث و بررسی قرار داده است.

در فصل چهارم «اصول برنامه‌ریزی آموزشی» مثل اصل جامعیت، مشارکت، تعهد، واقع‌بینی، استمرار، توجه به نوآوریها آمده است.

در فصل پنجم «سطوح برنامه‌ریزی آموزشی» بحث می‌شود، اجزای این بخش شامل موارد زیر است: ضرورت توجه به برنامه‌ریزی آموزشی در سطح مؤسسه، مراحل برنامه‌ریزی آموزشی در سطح مؤسسه، فعالیت‌های برنامه‌ریزی، تعیین اهداف و انتخاب راهبردها، فراهم ساختن زمینه اجرا و ارزشیابی برنامه‌ها، برنامه‌ریزی آموزشی خُرد، زمینه‌های پیدایش برنامه‌ریزی آموزشی خُرد، مزایا و محدودیت‌های برنامه‌ریزی آموزشی خُرد.

فصل ششم کتاب به «برنامه‌ریزی آموزشی در سطح کلان» پرداخته است و در آن موضوعاتی چون رویکرد برنامه‌ریزی نیروی انسانی، پیشینه و ضرورت برنامه‌ریزی نیروی انسانی، روش تخمین نیروی انسانی، روش پیش‌بینی نیروی انسانی، محدودیت‌های رویکرد برنامه‌ریزی نیروی انسانی، اصلاح روش برنامه‌ریزی نیروی انسانی، رویکرد هزینه-فایده و رویکرد تقاضای اجتماعی مورد مطالعه قرار می‌گیرد.

***

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
مرکز جامع علوم انسانی

عنوان: اصول برنامه‌ریزی درسی

تألیف: دکتر محمدحسین یارمحمدیان

ناشر: انتشارات یادواره کتاب

چاپ: اول

تاریخ انتشار: ۱۳۷۷

این کتاب در قالب یک مقدمه و ۶ فصل تنظیم گردیده است. نویسنده در مقدمه تحت عنوان «ضرورت توجه جدی به برنامه‌ریزی درسی» یادآور می‌شود که اگرچه در گذشته، نظام تعلیم و تربیت و برنامه‌های تربیتی بر حفظ کردن، تکرار و تمرین و شرطی‌سازی تأکید می‌کرد، اما امروزه جامعه از مریبان و برنامه‌ریزان به‌عنوان کسانی که رسالت تربیتی دارند، انتظارات دیگری دارد. آنها باید برخلاف گذشته بر کاربرد هوش فلسفی و ابتکار و خلاقیت تأکید نمایند. به‌نحوی که خود دانش‌آموزان در برخورد با مسائل بتوانند آنها را حل کنند. بنابراین تدریس و آموزش و باورها و اندیشه‌های تربیتی ما نیازمند تغییر و تحولی اساسی خواهد بود که این تغییر و تحول مستلزم شناخت

عمیق‌تر ماهیت برنامه‌درسی، مبانی آن و انواع الگوها و مدل‌های برنامه‌درسی و ارزشیابی آموزشی است.

در فصل اول زیر عنوان «ماهیت برنامه‌ریزی درسی» مفهوم برنامه‌ریزی درسی و تحولات آن در طول تاریخ و رویکردهای مختلف برنامه‌درسی، بررسی شده است. در فصل دوم با عنوان «مبانی فلسفی برنامه‌ریزی درسی» مؤلف سعی دارد خواننده را با فلسفه و رابطه آنها با برنامه‌درسی آشنا سازد و سپس رابطه بین مقولات و مکاتب مختلف فلسفی و ارکان برنامه‌ریزی درسی را تحلیل کند.

فصل سوم تحت عنوان «مبانی روان‌شناختی برنامه‌ریزی درسی»، به رابطه علم روان‌شناسی و برنامه‌ریزی درسی می‌پردازد و در ادامه مطلب «مبانی روان‌شناسی برنامه‌درسی» را توضیح می‌دهد و در نهایت اصول روان‌شناختی را برای کاربرد در برنامه‌ریزی درسی مطرح می‌نماید.

«مبانی جامعه‌شناسی برنامه‌ریزی درسی» در فصل چهارم مطرح شده است و در این زمینه، خواننده با نقش و اهمیت جامعه و نیروهای اجتماعی که بر نظریه و عمل برنامه‌ریزی درسی تأثیر دارند و چگونگی استفاده از آنها در برنامه‌های درسی آشنا می‌شود.

در فصل پنجم زیر عنوان «ارزشیابی برنامه‌های درسی» ضرورت ارزشیابی، اهمیت، انواع و کاربردهای هر کدام در فرایند برنامه‌ریزی درسی بررسی می‌شود. به این منظور مباحثی درباره تفاوت سنجش و ارزشیابی، کاربردهای ارزشیابی، انواع ارزشیابی به اختصار مورد توجه قرار می‌گیرد.

در فصل ششم هدف این بوده است که تحت عنوان «تحلیل محتوای برنامه یا کتاب درسی»، خواننده با ویژگیها و عوامل مؤثر در طراحی و تهیه کتابهای درسی، شناخت و کاربرد فنون و روشهای تحلیل محتوا در برنامه‌های درسی آشنا گردد. ویژگیهای کتاب درسی مطلوب، نحوه ارزیابی سطح خوانایی متون و روشهای تعیین سطح خوانایی مانند روش خوانایی - روش کلوز، روش مک لافلین، روش فلش، روش گانینگ به اضافه روش بررسی سؤالات، روش بررسی تصاویر و نمودارها و روش ویلیام رومی (میزان دعوت پژوهش) از جمله بحث‌های عمده این فصل می‌باشد.

هیأت تحریریه فصلنامه دانش و پژوهش

همکاران علمی این شماره

دکتر غلامعلی افروز	دکتر مهدی ابزری
دکتر محمدرضا بهرنگی	دکتر سیداحمد احمدی
دکتر حسن پاشا شریفی	دکتر غلامرضا احمدی
دکتر داود حسینی نسب	دکتر نجادعلی الماسی
دکتر سعید رجایی پور	مهندس حسین پورنادری
دکتر قربانعلی سلیمی	مهندس مجتبی تیموری منش
آقای عباس شفتی	دکتر عبدالجواد جعفری پور
دکتر غلامرضا طالقانی	دکتر شاپور حاج رسولیها
دکتر مصطفی عسکریان	دکتر محمدکاظم عمادزاده
دکتر آذر قلی زاده	دکتر هاشم فردانش
دکتر یوسف کریمی	دکتر احمدعلی فروغی ابری
دکتر مختار ملک پور	دکتر مرتضی فیروزآبادی
دکتر حسین مولوی	دکتر علیرضا کیامنش
دکتر ابراهیم میرشاه جعفری	دکتر منوچهر مصری پور
دکتر بهمن نجاریان	دکتر غلامرضا نفیسی
	دکتر ابوالقاسم نوری
	دکتر محمد حسین یارمحمدیان